

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytinga á tollalögum nr. 88/2005 með síðari breytingum (rafræn afgreiðsla o.fl.)

Vísað er til draga að frumvarpi til breytinga á tollalögum nr. 88/2005 með síðari breytingum (rafræn afgreiðsla o.fl.) 609. mál, en félaginu barst beiðni um umsögn frá efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis þann 6. mars sl.

Isavia ohf. og Fríhöfnin ehf. vilja koma eftirfarandi athugasemdum á framfæri.

1. Það er mat Eftirlitsstofnunar EFTA (ESA) að þar sem ríkiseinkasala er á smásölu áfengis á Íslandi er smásala Fríhafnarinnar á áfengi einnig ríkiseinkasala og því verði stjórnvöld að setja Fríhöfninni vöruvalsreglur. Í 8. gr. frumvarpsins er einungis tekið fram að ráðherra skuli setja nánari reglur við vöruval og innkaup á áfengi í tollfrjálsri verslun sem er í meirihlutaeigu ríkis, sveitarfélaga eða fyrirtækja í þeirra eigu, en ekki kemur fram með skýrum hætti að einungis er þörf á slíkum vöruvalsreglum þegar um er að ræða ríkiseinkasölu. Því leggur félagið til að bæta eftirfarandi við lagatextann (sjá rauðmerkt):

„Þegar áfengi er boðið til sölu í tollfrjálsri verslun af aðila sem er í meirihlutaeigu ríkis, sveitarfélaga og/eða fyrirtækja í þeirra eigu, á meðan ríkiseinkasala er til staðar, skal jafnræðis gætt við innkaup á áfengi til endursölu.“

2. Í 11. gr. laga nr. 86/2011 um verslun með áfengi og tóbak, er fjallað um vöruval, innkaup og dreifingu ÁTVR á áfengi. Í umfjöllun um meginefni frumvarpsins, nánar tiltekið í kafla 3.4., kemur fram að hliðsjón sé höfð af ákvæðum um vöruvalsreglur fyrir ÁTVR.

Eins og fram kemur í meginefni frumvarpsins, kafla 3.4. er mikilvægt að líta til þess að ákveðinn munur er á sölu á áfengi í fríhöfnum og í verslunum ÁTVR þar sem fríhafnir hafi að jafnaði takmarkað hillupláss og þarf vöruval að taka mið af þeirri sérstöðu. Að sama skapi þurfa vöruvalsreglur fyrir fríhafnir að endurspeglar vöruval í sambærilegum fríhafnarverslunum erlendis. Tilgangur Fríhafnarinnar er að reka verslun með tollfrjálsan varning í Flugstöð Leifs Eiríkssonar. Allur arður af rekstri Fríhafnarinnar rennur til Isavia, en yfirlýstur tilgangur Isavia er að annast rekstur, viðhald og uppbyggingu Flugstöðvar Leifs Eiríkssonar.

Fram kemur í lögum um ÁTVR að helstu verkefni séu m.a. innkaup á áfengi til smásölu og birgðahald og dreifing til áfengisverslana. Í vöruvalsreglum ÁTVR, reglugerð um vöruval, innkaup og dreifingu ÁTVR á áfengi nr. 1106/2015 er tekið fram að markmið reglugerðarinnar sé að tryggja framleiðendum og birgjum möguleika á að koma vörum í sölu í vínbúðum fyrirtækisins. Samkvæmt heimasíðu ÁTVR er aðeins keypt áfengi af íslenskum birgjum og geta þeir að ákveðnum skilyrðum uppfylltum komið öllum tegundum áfengis í sölu hjá ÁTVR. Hins vegnar verslar Fríhöfnin bæði við íslenska og erlenda birgja. En þar sem Fríhöfnin hefur einungis yfir að ráða takmörkuðu hilluplássi í verslunum sínum og starfar á samkeppnismarkaði við aðrar fríhafnir getur Fríhöfnin ekki tekið í sölu allar áfengistegundir og verður því að takmarka framboð og vöruúrval m.a. með hliðsjón af eftirspurn, framlegð og vöruúrvali annarra fríhafnaverslana.

Í 4. mgr. í kafla 3.4. í meginefni frumvarpsins kemur fram að þær vöruvalsreglur sem verið er að setja Fríhöfninni með þessari lagasetningu skuli „... *tryggja framleiðendum og birgjum áfengis möguleika á að bjóða vörur sínar til sölu í tollfrjálsri verslun.*“

Þar sem hlutverk Fríhafnarinnar er ekki að tryggja framleiðendum og birgjum sölu á vörum í versluninni, sem er hlutverk ÁTVR, þá er nauðsynlegt að hnykkja á þessu atriði við lagasetningu þessa þannig að Fríhöfninni sé ekki skylt að taka til sölu allar áfengistegundir, bæði frá erlendum sem og innlendum framleiðendum og birgjum.

3. Í ljósi þeirra sérstöku aðstæðna sem nú eru í samfélaginu vegna kórónuveirunnar er óskað eftir því að gildistaka laganna verði frestað til 1. janúar 2021 þar sem mikil óvissa ríkir um framvindu mála tengt þessum faraldri.

Félagið er tilbúið að koma á fund nefndarinnar til að fara yfir þessar tillögur og skýra þær frekar ef óskað er.

F.h. Isavia ohf.

Hafdís Perla Hafsteinsdóttir
lögfræðingur